

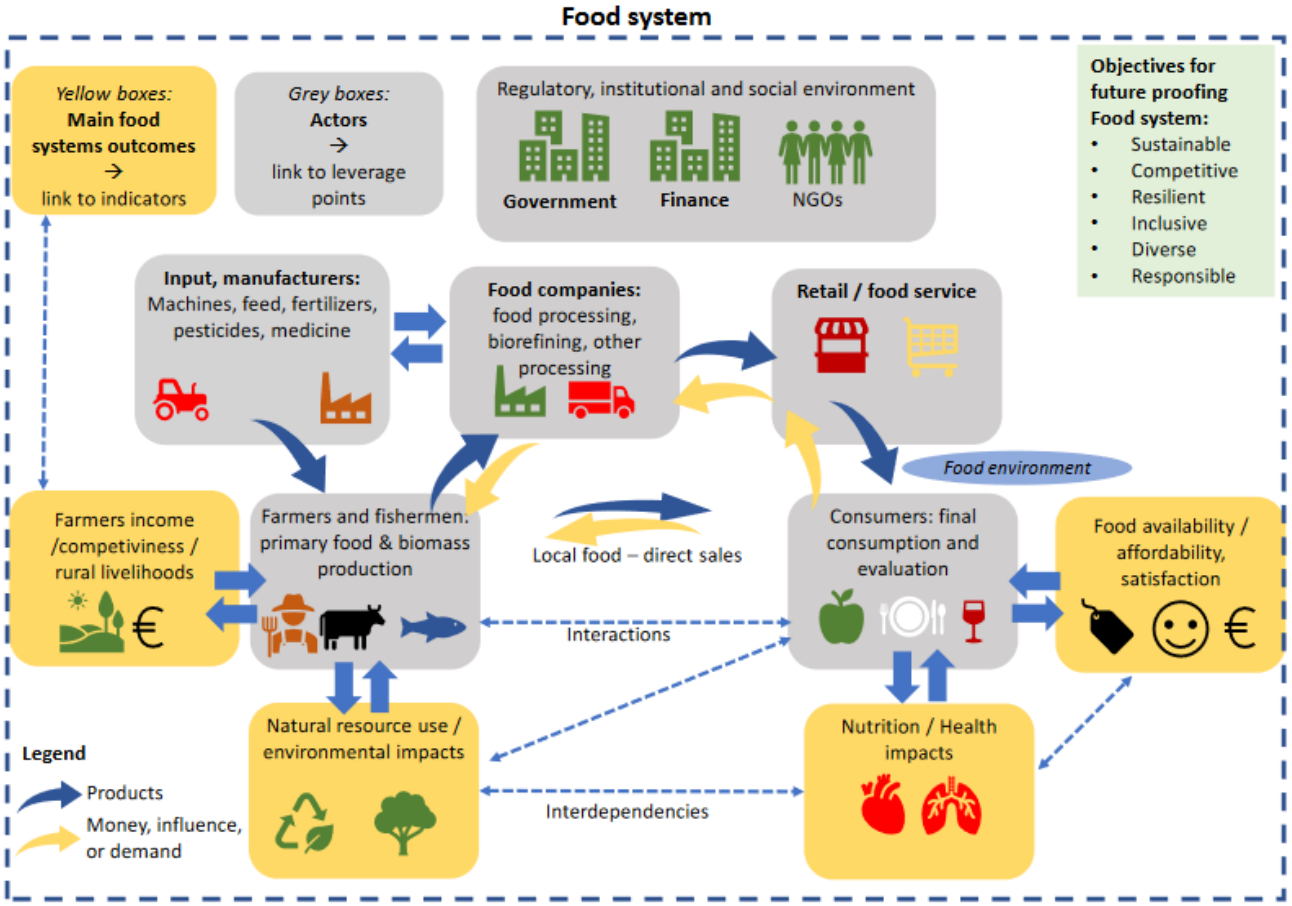
Tulevilla rahoitushauilla etsitään ratkaisuja kestävän ruokajärjestelmän haasteisiin

3.6.2024

Ruokajärjestelmä on monimutkainen kokonaisuus, jossa vaikuttavien muuttujien välisiä yhteyksiä ja riippuvuuksia vaikea hallita ja ennustaa. Kestävän ruokajärjestelmän kumppanuusverkostoa implementoivan FOODPathS-projektin ”Funders Forum” kokoontui huhtikuun lopussa pohtimaan näitä yhteyksiä ja etsimään toimintatapoja ongelmien ratkaisemiseksi (Junkkari & Kallio, 2023). Tapahtumaan osallistui laaja joukko sidosryhmiä, kuten rahoittajia, poliittisia päättäjiä sekä tutkijoita ja muita ruoka-alan asiantuntijoita. Tapahtuman tavoitteena oli kerätä hyviä käytäntöjä ja ideoida uusia tapoja ruokajärjestelmän osatekijöiden tasapuoliseen huomioimiseen tutkimusrahoituksessa, erityisesti tulevien hakukuulutusten muotoilussa.

Moninaiset haasteet ratkottavana

Euroopan unionissa vallitsee laaja konsensus siitä, että ruokajärjestelmiin perustuva systeeminen lähestymistapa on ratkaisevan tärkeää Euroopan ruokajärjestelmien kohtaamien suurten haasteiden tehokkaassa ratkaisemisessa. Systeeminen lähestymistapa on oleellinen erityisesti ruokaketjun kaikkien osapuolten näkemysten huomioimiseksi (Kuva 1, Halberg & Westhoek, 2019). Ruokajärjestelmä koostuu monista osista, kuten tuotannosta, kuljetuksesta ja jätehuollosta, mikä tekee systeemisen lähestymistavan haastavaksi. Lisäksi eri sidosryhmien, kuten tuottajien ja kuluttajien, intressit voivat olla ristiriitaisia. Edellä mainitun lisäksi ilmastonmuutos ja sosiaalinen epätasa-arvo lisäävät painetta kestävien ruokajärjestelmien kehittämiselle.

Kuva 1. Ruokajärjestelmä on monimutkainen kokonaisuus, jossa eri osatekijöiden välisten yhteyksien tutkiminen on haasteellista (Hallberg & Westhoek, 2019).

Rahoitettavien tutkimusprojektien hakukuulutusten sisällöt tärkeitä toiminnan ohjaajia

Tapahtuman ohjelmassa oli tilannekatsaus Horizon EU FOODPathS-projektin etenemisestä ja kestävän ruokajärjestelmän kumppanuusmallin, FutureFoodS-projektin, rakentamisen nykytilasta. Lisäksi tapahtumassa oli laaja-alaisia esityksiä systeemisen lähestymistavan implementoinnista ruokaekosysteemiin.

Tapahtumassa esiintyneen Amsterdamin yliopiston professori Jacqueline Broerse'n mielestä hakukuulutuksia laatiessa on tärkeintä ymmärtää, että monimutkaisia asioita ei ratkaista yhdellä haulla. Kyseessä on oppimisprosessi, jossa palautteiden ja reflektoinnin kautta voidaan parantaa seuraavia hakukuulutuksia. Lisäksi hän ehdotti, että asioiden toimivuutta olisi järkevä testata pienemmissä todellisten ympäristöjen osakokonaisuuksissa, ns. living lab -ympäristöissä.

Tapahtumaan osallistujien yhteinen näkemys oli, että tulevien hakukuulutusten sisällöissä tärkeintä on huomioida kaikkien ruokaketjun sidosryhmien osallistaminen ja motivointi sekä varmistaa, että kestävyysnäkökulma tulee aidosti huomioitua. Tiedonjakamisesta huolehtiminen ja yhteinen terminologia

tulee myös määrittää, sillä asioita voidaan ymmärtää eri tavalla eri sidosryhmissä. Lisäksi ohjelmissa täytyy löytää tasapaino eri toimijoiden vaikutusvallassa, eli kaikkien ääni täytyy saada tasapuolisesti kuuluviin.

Lisätietoa tapahtumasta ja tapahtuman esitysmateriaalit:
https://www.foodpaths.eu/news-item/foodpaths-funders-forum-in-brussels-2024/**Terhi Junkkari**
yliopettaja, projektipäällikkö FOODPathS (GA N°101059497) -hanke
SeAMK

Kirjoittaja on SeAMKin Elintarviketeknologian ja ruokaturvallisuuden tutkimusryhmän vetäjä ja työskentelee yliopettajana bio- ja elintarviketekniikassa.

Karri Kallio
tutkimus- ja kehittämispäällikkö
SeAMK

Kirjoittaja koordinoi Kestävien ruokaratkaisujen tutkimus- ja kehitystoimintaa SeAMKissa.

Lähteet

Halberg, N., & Westhoek, H. (2019). The added value of a Food Systems Approach in Research and Innovation. Policy Brief by Standing Committee on Agricultural Research (SCAR) Strategic Working Group on Food Systems.
https://scar-europe.org/images/FOOD/Deliverables/Policy_Brief_Food_Systems_RI-KI-03-19-466-EN-N.pdf

Junkkari, T., & Kallio, K. Eurooppalainen kestävän ruokajärjestelmän tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kumppaniverkosto kiinnostaa laajasti. SeAMK verkkolehti 24.2.2023.
https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/kestavat-ruokaratkaisut/eurooppalainen-kestavan-ruokajarjestelman-tutkimus-ja-innovaatiotoiminnan-kumppaniverkosto-kiinnostaa-laajasti/